

Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi

Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi risikerer at lukke ved årets udgang:

Skal tre års opbygning af viden, netværk og ressourcer til fremme for Danmarks kreative erhverv tabes på gulvet?

Resume:

Der er blandt Folketingets partier, i EU og FN bred enighed om, at der er et stort vækstpotentiale i de kreative erhverv. Ifølge FN er den globale eksport af kreative varer og services mere end fordoblet i perioden 2002-2008. Derudover er andelen af vækstvirksomheder i de kreative erhverv større end i det øvrige erhvervsliv. De kreative erhverv skaber relativt mere beskæftigelse, udgør en stigende del af dansk eksport og bidrager til innovation i det øvrige erhvervsliv. I en krisetid er udviklingen interessant, fordi Danmark ifølge regeringen og flere eksperter besidder et helt særligt vækstpotentiale i krydsfeltet mellem de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. For at belyse mulighederne for at realisere denne vækst, har regeringen nedsat et vækstteam med særlig fokus på de kreative erhverv. Alt imens vækstteamet udarbejder sine anbefalinger, rinder tiden ud for Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi (CKO) – Danmark og Nordens førende videncenter på området. Hvis CKO's viden, netværk og ressourcer ikke skal tabes på gulvet, må der træffes konkrete beslutninger herom hurtigst muligt.

CKO har siden 2009 været en central drivkraft for at fremme væksten blandt de kreative erhverv. Men ved udgangen af 2012 udløber CKO's bevilling. Dermed står Danmarks eneste institution med et sammenhængende fokus på at øge væksten og beskæftigelsen i krydsfeltet mellem de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv til at lukke. Dette vil hæmme væksten i de kreative erhverv og innovation i det øvrige erhvervsliv fremover.

CKO bliver af eksterne eksperter og institutioner i Danmark og internationalt betragtet som en succes. I en evaluering af CKO offentliggjort juni 2012 foretaget af Deloitte hedder det, at "Deloitte finder, at der også efter 2012 er brug for en ekspertfunktion, der kan understøtte udviklingen af kreative erhverv og bidrage til at fremme samarbejdet mellem erhvervslivet og kreative fag (...) Det bør i den sammenhæng anerkendes, at CKO er etableret og indtrådt som en markant aktør på området, og derfor kan udgøre en hensigtsmæssig institutionel ramme for en eventuel ekspertfunktion fremadrettet." Europa-Kommissionens DG Erhvervspolitik har desuden udpeget CKO's adm. direktør til formand for European Creative Industries Alliance (ECIA), der er EU Kommissionens ekspertforum for de kreative industrier.

CKO har siden etableringen gradvist øget sin egenfinansiering. I dag finansieres godt en tredjedel af CKO således af nye kilder. Det til trods vil en fortsættelse af CKO kræve en bevilling på i alt 7 mio. kroner over to år (2013 og 2014), Sker det ikke, må CKO lukke, og eksisterende projekter nedlægges til skade for virksomheder og projekter med fokus på bl.a. finansieringsmuligheder for de kreative erhverv, iværksætter og innovation.

Baggrund

CKO er oprettet for at styrke vilkårene for vækst i kultur- og oplevelsesøkonomien

Som følge af en bred politisk aftale blev CKO oprettet i 2009 for at udbrede kendskabet til, hvordan der kan skabes øget vækst, innovation og beskæftigelse i krydsfeltet mellem de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. Som en selvejende offentlig institution har CKO arbejdet for at fremme kreative aktørers forretningsforståelse, bl.a. gennem strategiske samarbejder med det øvrige erhvervsliv i brydningsfeltet mellem adskillige ministerier, offentlige myndigheder og private virksomheder. Som silo-nedbryder i dette felt har CKO arbejdet for, at private virksomheder kan tilegne sig nye kreative og oplevelsesbaserede redskaber til forretningsudvikling, herunder markedsføring, differentiering, medarbejderudvikling samt proces-, service- og produktinnovation gennem strategiske partnerskaber med kreative aktører

Der blev afsat 25 mio. kr. til drift af CKO samt 24 mio. kr. til projektstøtte i den fireårige forligsperiode. Bevillingen udløber ved udgangen af 2012, hvorefter der ikke for indenværende er planer om ét samlande videns- og rådgivningscenter på tværs af adskilte enheder i bl.a. Udenrigs-, Erhvervs- og Vækst-, Kultur- og Fødevarerministeriet.

Mere konkret kan CKO's indsatsområder beskrives på følgende måde:

- Projektstøtte** CKO har medfinansieret 20 innovationsprojekter i krydsfeltet mellem kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. Projekterne udgør til sammen et omfangsrigt erfaringsgrundlag, der belyser værdiskabelsen ved strategiske samarbejder mellem kreative aktører og traditionelle virksomheder – til inspiration for det samlede danske erhvervsliv. 90 pct. af virksomhederne i vækstpuljen opnåede deres vækstrelaterede mål. 93 pct. af virksomhederne ønsker fortsat et samarbejde mellem kreative erhverv- og andre erhverv om forretningsudvikling.
- Profilering** CKO øger kendskabet til oplevelsesøkonomiens betydning og metoder på tværs af sektorielle skel og branchesiloer.
- Viden** CKO indsamler, producerer og formidler viden om kultur- og oplevelsesøkonomi. CKO repræsenterer fx på vegne af Nordisk Ministerråd, Erhvervsstyrelsen og Kulturministeriet de nordiske lande i EU-projektet FAME, der skal gøre det lettere for kreative erhverv med højt vækstpotentiale at skaffe investorkapital, udvikle virksomhederne og skabe vækst.
- Vejledning** CKO vejleder danske virksomheder i oplevelsesbaseret forretningsudvikling. Som et led i denne dimension afholder CKO årligt en konkurrence, Creative Business Cup for iværksættere fra kreative erhverv som f.eks. mode, musik, madkultur eller computerspil.
- Vurdering** CKO bistår offentlige myndigheder i policy udvikling gennem vurdering af kultur- og oplevelsesøkonomiens potentiale. CKO har som uafhængig ekspertenhed rådgivet ministerier og styrelser på tværs af forskellige politikområder, herunder erhvervsudvikling, forskning og innovation, eksport, uddannelse og iværksætteri.

De kreative erhverv som vækstområde

Ifølge FN's handels- og udviklingsorganisation UNCTAD's seneste tal på området blev den globale eksport af kreative varer og services mere end fordoblet i perioden 2002-2008. Det svarer til en gennemsnitligt årlig stigning på 14,2 pct. Danmark har ifølge regeringen særligt gode forudsætninger for at få del i væksten på det kreative erhvervsområde. Derfor har regeringen nedsat et vækstteam for kreative erhverv · design. I kommissoriet for vækstteamet hedder det bl.a.:

”De kreative erhverv har de senere år været i betydelig international vækst og står i dag for en større andel af den globale økonomi end tidligere. Den øgede globale velstand og udviklingen af nye informations- og kommunikationsteknologier har været centrale drivkræfter for væksten på erhvervsområdet. Danmark har et godt udgangspunkt for at få del i den globale vækst inden for de kreative erhverv”.

Også EU fremhæver de kreative erhvervs potentiale. Mens beskæftigelsen voksede med gennemsnitligt 1 pct. om året i den europæiske økonomi som helhed i perioden 2000-2007, voksede den med 3,5 pct. i de kreative erhverv. Selv om den finansielle krise har bremset den økonomiske udvikling, er det regeringens vurdering, at der vil være en betydelig vækst i de kreative erhverv de kommende år. På trods af dette store potentiale, står den eneste offentlige institution, der arbejder sammenhængende for øget vækst og beskæftigelse i krydsfeltet mellem de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv, Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi (CKO), til at lukke ved udgangen af 2012.

Den forestående, mulige lukning af CKO falder sammen med at regeringens vækstteam til oktober afleverer deres anbefalinger til regeringen. Anbefalinger, som formentligt vil pege på, at det offentlige bør gøre mere for at realisere potentialet i de kreative erhverv, sådan som CKO har gjort det de seneste år. Til den tid vil CKO dog, med mindre andet aftales inden, reelt være under afvikling. Den viden og de gevinster, der i regi af CKO er opbygget siden 2009, risikerer altså at gå tabt trods anbefalinger om det modsatte. Og dermed vil Danmark stå ringere i bestræbelserne på at sikre vækst, arbejdspladser og bedre konkurrenceevne inden for de kreative erhverv.

Resultater: Det har CKO konkret udført

Frem til i dag har CKO rådgivet over 100 virksomheder og myndigheder fra Danmark og udlandet. Heraf er 89 pct. tilfredse eller meget tilfredse med CKO's vejledning. Derudover har CKO uddelt mere end 24 mio. kroner til innovative virksomheder og projekter, der styrker samspillet mellem kulturlivet og det øvrige erhvervsliv og dermed de kreative erhverv. Blandt succeserne er:

- *Danfoss Experience*, der løfter Danfoss' termostater fra et produkt, der har lav involvering hos kunderne til et produkt med høj involvering. Projektet udnytter computerspillets univers og bruger onlinespillenes unikke evne til at bruge oplevelsers virkemidler i et medie, der kan kommunikere og distribueres bredt.
- *Sensorial Shopping*, hvor en række partnere fra detailbranchen med støtte og vejledning fra CKO har udviklet mode- og livsstilbutikker med en individuel og sanselig oplevelsesdimension.
- *Game Changers*, der har anvendt metoder fra bl.a. teater og visuelt design til at løfte den organisatoriske og personalemæssige udvikling i danske virksomheder med et stort antal ufaglærte og lavt uddannede produktionsmedarbejdere.

Kvaliteten af CKO's arbejde med og for de kreative erhverv har medført, at CKO af KreaNord og Nordisk Ministerråd anses som Nordens førende videntcenter inden for kultur- og oplevelsesøkonomi.

Hvordan er det gået? CKO er netop evalueret af Deloitte

Deloitte har på foranledning af Erhvervsstyrelsen og Kulturministeriet netop gennemført en evaluering af CKO i samarbejde med lektor ved CBS, Trine Bille, ph.d. Samlet set er det Deloitte og CBS' vurdering, at CKO har styrket grundlaget for vækst i kultur- og oplevelsesøkonomien. Blandt andet hedder det i evalueringen:

”CKO har siden dets etablering positioneret sig som en væsentlig og markant aktør på området, og det vurderes, at CKO har bidraget væsentligt til at udvide og udbrede kendskabet til kultur- og oplevelsesøkonomi ikke bare i Danmark, men også i Norden. CKO er trods dets unge alder et veletableret center, der har løftet de stillede opgaver tilfredsstillende og nyder anerkendelse blandt dets brugere.”

”Det anbefales derfor, at de kompetencer, erfaringer og koncepter, der gennem de seneste fire år er etableret i regi af CKO, sikres og nyttiggøres fremadrettet. Det bør i den sammenhæng anerkendes, at CKO er etableret og indtrådt som en markant aktør på området, og derfor kan udgøre en hensigtsmæssig institutionel ramme for en eventuel ekspertfunktion fremadrettet.”

CKO's bud på en løsning, der kan fremme og øge dansk vækst i de kreative erhverv

CKO har haft stor succes med at agere som ”silonedbryder” på tværs af politikområder og brancher til fremme for vækst og innovation i krydsfeltet mellem kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. Derfor er det oplagt at videreføre den ekspertise og rådgiverfunktion, som centret hidtil har udfyldt.

CKO's egenfinansiering har siden 2009 været stigende og er pt. på 34 pct. Det vil således fremadrettet være mere effektivt og billigere at videreføre CKO. Skal videreførelsen sikres, er der dog behov for investeringer i CKO i størrelsesordenen 3,5 mio. kr. årligt i årene 2013 og 2014. For i alt 7 mio. kroner vil CKO således kunne fortsætte som Danmarks eneste institution med et tværgående fokus på at realisere vækstpotentialet i krydsfeltet mellem kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. CKO vil i fremtiden kunne sikre følgende:

- *Rådgivning af virksomheder*, der vil fremme innovation og vækst
- *FAME* (hertil er 35 pct. medfinansiering allerede skaffet via bl.a. Europa-Kommissionen, Nordisk Ministerråd, Kulturministeriet og Erhvervsstyrelsen).
- *CKO.dk* portalen, hvor en omfattende national og international vidensbank om kreative erhverv og oplevelsesøkonomi er samlet.
- *Creative Business Cup 2013*
- CKO kan fortsætte som partner i *INVIO – Innovationsnetværk for videnbaseret oplevelsesøkonomi*.

CKO er meget åbne for at fordomsfrit at diskutere en videreførelse af centrets funktioner samt af, hvilke funktioner der kan ned- eller opjusteres samt hvilke, der bør oprettes og nedlægges.